Toespraak bij afscheid van de heer Lee Tonnaer door burgemeester Willem Gradisen.

Geachte raadsleden, geachte collegeleden en geachte andere aanwezigen,

We nemen vanavond afscheid van dhr. Lee Tonnaer, de fractievoorzitter van de PvdA. Dit na 12 ½ jaar raadlidmaatschap. Gelukkig kunnen we dat deze keer fysiek doen. En dat geldt zeker voor iemand met een dergelijke lange staat van dienst. Het is van u/ jou Lee, een weloverwogen besluit om het lidmaatschap van de gemeenteraad te beëindigen en vandaag afscheid te nemen. In de ontslagbrief geeft u aan (ik citeer) "het raadwerk vraagt in toenemende mate (te) veel van mij. Dit wordt veroorzaakt door een aantal maatschappelijke ontwikkelingen en door een aantal gezondheidsaspecten die mij belemmeren optimaal te functioneren, niet alleen in het publieke debat in de raadszaal, maar ook en vooral in de frequente contacten met burgers die ik mag vertegenwoordigen" (einde citaat).Het laatste bevestigt de wijze waarop u invulling gaf aan het raadslidmaatschap: namelijk daadwerkelijk als volksvertegenwoordiger.

U heeft zich gedurende vele jaren ingezet voor de Mookse politiek en de inwoners van onze gemeente. U kwam tussentijds in de gemeenteraad. Na het vertrek van dhr. Theo van Brunschot in 2008, volgde u hem op in de fractie van de PvdA. Nu dus 12 ½ jaar geleden. U vormde die fractie toen samen met dhr. Bert Kapteijn, die helaas enige jaren geleden is overleden. Maar eerder was u al actief binnen de lokale PvdA. In 2002 bent u betrokken geraakt bij de politiek. Daar heeft u nadrukkelijk voor gekozen na de moord op Pim Fortuyn. Eerst als lid van het fractieberaad van uw partij en vervolgens in 2008 een korte periode als commissielid. Toch had u zich niet nadrukkelijk bij de raadsverkiezingen kandidaat gesteld om daadwerkelijk actief te worden als raadslid. Sterker nog u had het gemeentehuis indertijd nauwelijks van binnen gezien. Na het vertrek van Theo van Brunschot moest stevig de lijst worden doorlopen om te komen tot iemand die het vertrekkend raadslid wilde opvolgen. U stond in 2006 op de kandidatenlijst op nr. 9. Toch heeft u in 2008 uw verantwoordelijkheid genomen. En dat betekent in uw geval en volledig voor gaan; voor de volle 100%.

In die 12 ½ jaar is er veel gebeurd en heeft u op tal van momenten kenmerkende inhoudelijke bijdragen geleverd. Al in uw eerste bestuursperiode, voor u tussentijds vanaf 2009 tot 1 januari 2011, vraagt u bijv. aandacht voor de condities bij het overhevelen van taken van de rijksoverheid naar gemeenten. Het ging toen met name om de overheveling van de Wajong. Pas veel later, met ingang van 1 januari 2015, kwamen de decentralisaties van het gehele sociaal domein met onder andere de jeugdzorg. U diende eind 2010, in uw eerste bestuursperiode als raadslid, een motie in om uit te spreken (ik citeer) "niet akkoord te gaan met overheveling van taken richting gemeenten zonder bijbehorend budget en ook niet met inperking van de gemeentelijke autonomie" (einde citaat). De Rijksoverheid heeft daar helaas niet naar geluisterd in het begin ging de VNG daar een eind in mee. Vele jaren later is ook bij ons gebleken dat de budgetten niet toereikend waren en dat de gemeentelijke autonomie sterk is ingeperkt. De gemeente als uitvoeringsloket van het rijk.

Bij de 1ste verkiezingen waaraan u vervolgens als lijsttrekker voor de lokale PvdA deelnam verloor u een zetel. Het waren eind 2010 bijzondere lokale verkiezingen, waarbij het thema van de herindeling indertijd domineerde. De fracties van de VVD en het CDA vormden een

meerderheid in de gemeenteraad en in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling deed de gemeenteraad (in meerderheid) een dringend beroep op de minister van Binnenlandse Zaken om de herindelingswet z.s.m. in trekken. U werd een éénmansfractie, of in een modernere terminologie een éénmens- of éénpersoonsfractie. Dat vraagt extra inzet en je mist dan sowieso in de gemeenteraad het klankbord van een partijgenoot. De heer Jongen zal dat zeker herkennen. Verder kreeg u als het ware een andere rol, want u partij nam geen deel meer aan de coalitie en het college.

Uw inbreng richtte zich veel op sociale onderwerpen, zoals de eigen bijdrage van de AWBZ, sociale werkvoorziening, wet werken naar vermogen, de WMO, armoedebeleid en in het bijzonder kinderarmoede. Hierbij is een relatie te onderkennen met de inzet die u heeft gedaan in vrijwilligerswerk lokaal en regionaal, zowel op bestuurlijk als op uitvoerend niveau, waarvoor u als Ridder in de Orde van Oranje Nassau bij lintjesdag eerder dit jaar bent onderscheiden. En ik kan me nog goed herinneren mijn kennismaking met alle raadsleden na mijn benoeming als burgemeester en de installatie in juni 2012. Ik heb toen alle raadsleden gevraagd om nader kennis te maken en mij tevens mee te nemen naar een organisatie, een bedrijf, een vereniging of wat dan ook waarmee men affiniteit heeft. Een goede manier om elkaar beter te leren kennen. Ik heb daarover toen verslag gedaan middels artikelen in Ter Sprake en de gemeentelijke website onder de titel : “Op pad met……”. U gaf mij een nader beeld, door een bezoek aan INTOS, van het vinden van passend werk voor mensen die in het reguliere arbeidsproces moeilijk aan een baan konden komen. En tevens brachten we een bezoek aan het toenmalige Winkeltje in Middelaar, dat werd gerund door cliënten met een verstandelijke beperking van Dichterbij. Het is inmiddels ter ziele. Maar de voorbeelden illustreren uw inspiratiebron voor het actief zijn in de lokale politiek.

Na het van de baan zijn van een herindeling in de kop van Limburg is er in met name die periode veel gediscussieerd over de toekomstige samenwerking. In het bijzonder over de provinciegrens heen. In de jaren dat uw raadslid was, is deze discussie in de loop van de tijd als het ware uitgekristalliseerd. Mook en Middelaar is steeds meer als het ware een grenzeloze gemeente geworden. Hoewel die grenzen er nog wel zijn. Er wordt zowel samengewerkt binnen de provincie Limburg als over de provinciegrens heen. Met als meest pregnante voorbeelden het samenwerken daar op het sociaal domein, de jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis, de MGR binnen het Rijk van Nijmegen met het werkbedrijf en ICT en op grotere schaal de samenwerking binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Met name de invloed van daaruit op ons woonbeleid, verkeer en vervoer en het openbaar vervoer. U koos al snel in die samenwerking voor een pragmatische en niet-dogmatische opstelling. Als geboren en getogen Limburger sprak u de woorden dat je ook Limburger kunt zijn in een andere provincie. Ook elders ; of dat nu is in Gelderland, Brabant of Friesland kun je de Limburgse vlag laten wapperen.

Bij de lokale verkiezingen in 2014 wist u de verloren zetel van 2010 weer terug te winnen. U werd samen met Nico van Kessel in de raad gekozen. En trad als partij weer toe tot de coalitie en het college. Opnieuw een periode met veel raadsvragen, moties en amendementen. Teveel om hier te noemen. Met ook oog voor klein leed. Ook dat heb ik nagezocht, zoals straatverlichting die ergens stuk is, het lot van een mobiele frietkraam, een

vrachtwagenheffing en u pleit om te blijven lachen. Weliswaar niet vastgelegd in een motie, maar wel om op een plek waar nadrukkelijk mensen zich zouden moeten houden aan de 50 km een permanente smiley te plaatsen. Misschien moeten we dat overal doen: buiten, maar ook binnen in ons gemeentehuis, in de raadzaal enz. Want iets meer lachen mag altijd.

Lachen deed u in ieder geval breed bij de lokale raadsverkiezingen in 2018. Want de uitslag gaf uw partij er een zetel bij. U trad opnieuw toe in de raad als fractievoorzitter met deze keer Ton Broekmans en Frank Dillerop aan uw zijde. Wederom ook als deelnemer aan de coalitie en het college. Een bijzonder moment vond ik uw inbreng bij het verkiezingsdebat in Middelaar, vlak voor de raadsverkiezingen van 2018. Er werd zorg uitgesproken vanuit de zaal over de toekomst van Mfc De Koppel. Daar moest wat mee worden gedaan door de politiek. Uw reactie was toen niet: we zullen er vragen over stellen of we zullen de gemeente erop wijzen. Nee. U wees toen nadrukkelijk op de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners van Middelaar. Gebruik als lokale vereniging dan ook de vergaderfaciliteiten van De Koppel en maak geen gebruik van biljarten en bij elkaar komen thuis; in bijna een soort van thuiscafé's in het dorp. Bij het overeind houden van een dorpshuis is er een eigen verantwoordelijkheid. Het was vervolgens in die zaal in Middelaar merkbaar dat dit werd herkend en begrepen.

Overigens bij betogen in de raad en in het bijzonder bij de algemene beschouwingen had en heeft uw moeite met het houden aan de spreektijd. De laatste keer wees u er met een knipoog nog op dat anderen minder tijd hadden gebruikt en dat u die tijd er wel bij kon krijgen. Ik heb begrepen dat u vroeger bij uw werk weleens bent vergeleken met Fidel Castro. Niet wat betreft karakter en type mens. Want daar lijkt u in de verste verte niet op. Maar dan doelde men op de lengte van toespraken. U beheerste als raadslid het brede spectrum van de vele onderwerpen. En dan is het des te moeilijker om jezelf te dwingen tot die beperking. Ik heb begrepen dat u bij de voorbereiding van dit afscheid uzelf de opdracht heeft gegeven om uw afscheidsrede terug te brengen van 26 bladzijden naar 3. We zijn benieuwd. Want u krijgt uiteraard het laatste woord. Overigens ondanks de kennis van de vele details, verdrinkt u niet in die details. U komt uit op de grote lijn en weet dat te vertalen in de politieke arena.

Ruim een jaar na de raadsverkiezingen van 2018 verraste u de gemeenteraad in september 2019 (nu 2 jaar geleden) met een traktatie vanwege een bijzondere gelegenheid. Samenhangend met uw 75ste verjaardag. Precies 75 jaar geleden werd toen namelijk het Zuid Limburgse dorp Mesch als eerste Nederlands dorp bevrijd. U werd als 1ste kind tijdens die bevrijding geboren. Eén van uw voornamen is dan ook Irene, wat staat voor vrede. Een bevestiging dat u een bijzonder kind bent. En dat is het.

Misschien herkent u die passage nog. Aan het eind van de 19de eeuw verscheen voor het eerst een kinderboek dat niet ging over een kind als een brave hendrik, maar juist een ondeugend of zelfs soms stout kind. Dat was het kinderboek over Dik Trom. En dat begon met de zinsnede: "het is een bijzonder kind en dat is het". En dat geldt ook voor u. En soms ook wel een beetje ondeugend. Maar ook met een grote betrokkenheid en zelfs passie. Afwegingen kunt u rationeel uitstekend maken. U bent analytisch sterk. Met een brede interesse en kennis van zaken. U bent in de raad een generalist, maar feitelijk op diverse terreinen ook een specialist.

Maar het blijft bij u niet bij de rationele afweging. Uw gevoel speelt een belangrijke rol bij uw politieke keuze en de wijze van politiek bedrijven in de raad. Gepassioneerd. En ook wel bijzonder, dat de raadsnestor (dus de oudste) en daarom ook de vicevoorzitter van de raad zo'n gepassioneerd raadslid is. Vaak slijt dat er in de loop van jaren wat vanaf. Dat is bij u zeker niet het geval. De passie spat er soms vanaf. Dat is overigens bij digitale vergaderingen lastiger dan bij fysieke vergaderingen. Het optreden digitaal wordt vaak uitvergroot en de mimiek en intonatie van raadsleden is nauwelijks of niet te zien. Dus u kon ook, heb ik van toeschouwers gehoord, als het ware van het scherm afspatten. Zo ook in die digitale raadsvergadering dat u, op zich terecht, streng in beeld kwam met een klok om aan te geven dat de vergadering op tijd moest beginnen. Overigens had dat toen te maken met een kleine technische storing.

Kortom: we nemen, in de woorden over Dik Trom, afscheid van een bijzonder raadslid en dat is het. En wanneer het raadslidmaatschap met een dergelijke inzet en passie wordt bedreven is zo'n afscheid rationeel logisch, maar het gevoel accepteert niet of nog niet die afweging om te stoppen. Hoewel de redenen kraakhelder zijn, zal het gevoel dat in de loop van de komende tijd nog moeten verwerken. Of zoals de Franse schrijver en filosoof Blaise Pascal dat ooit mooi verwoordde: "le coeur a ses raisons, que la raison ne connait pas". In de vertaling betekent dit: het hart heeft zijn redenen, die de reden of de ratio niet kent".

Beste heer Tonnaer, enorm bedankt voor uw bijdrage aan onze gemeenschap. Het is m.i. overigens terecht daarbij ook de naam van uw partner Joke te noemen. Zij heeft altijd achter uw raadslidmaatschap gestaan.

Lee, u/je hebt zich/je ruim 12 jaar ingezet als raadslid. Dat zijn dus meer dan drie bestuursperioden. Om deze dank en waardering tot uitdrukking te brengen, is het mij een eer dat ik namens de gemeente jou mag uitreiken de speld van verdienste. Daar wil ik nu graag toe over gaan. Lee bedankt.